

onderwijstijd v e r l e n g i n g

Meten van sociaal-emotionele ontwikkeling

Claudy Oomen, Oberon

Het onderzoek

Aanleiding

Vorderingen op niet-cognitief gebied worden vaak gemeld

Doel

Antwoord geven op de vraag: hoe kunnen we de resultaten van OTV op sociaal-emotioneel gebied tot het einde van het project goed in beeld brengen? → **advies**

Onderdelen onderzoek

- Internationaal literatuuronderzoek naar de effecten
- Inventarisatie onder scholen: gebruik leerlingvolgsystemen seo
- Analyse resultaten VISEON
- Analyse resultaten afname instrument PfS zomerscholen
- Verdiepend: gesprekken met leerkrachten n.a.v. resultaten leerlingvolgsysteem seo

Internationaal gemeten effecten

Componenten	OTV heeft effect op competenties:	
Zelfbewustzijn	• Zelfbeeld (meta)	• Zelfvertrouwen
Zelfsturing	• Stress-management (meta) • Autonoom handelen (meta) • Motivatie om te leren • Emoties beter controleren/zelfcontrole	• Doeltreffend zijn • Assertiviteit • Ontspannen gedrag
Sociaal bewustzijn	• Herkennen van emoties (meta) • Empathie • Luisteren	• Altruïstisch gedrag • Tolereren van verschillen
Omgaan met anderen	• Positief sociaal gedrag (meta) • Minder risicogedrag/in problemen raken • Beter omgaan met 'peers', vriendschappen • Overleggen, samenwerken • Hulp bieden	• Actieve deelname aan groepsactiviteiten (teamwork) • Sociale aanpassing • Betrokkenheid bij omgeving (burgerschap)
Verantwoordelijkheid nemen	• Problemen oplossen (meta) • Besluiten nemen (meta) • Leiderschap tonen (meta)	• Verantwoordelijkheid nemen • Conflicten met 'peers' oplossen

Kenmerken van succesvolle programma's

- Er vindt sociale interactie plaats
- Actieve participatie van leerlingen
- Eigen inbreng: zelf aan de slag
- Jongeren met expertise inzetten als mentor
- Clubgevoel
- Rekening houden met verschillen tussen leerlingen (gebruik maken van sterke punten)
- Transfer van kennis en vaardigheden naar reguliere onderwijs

Uitkomsten inventarisatie

Instrument	Percentage scholen dat het instrument gebruikt
Geen instrument seo	9%
Zien!	19%
SCOL	16%
Kijk! op sociale competentie	15%
WISEON	14%
SeoL leerlingvolgsysteem van Leefstijl	3%
SVL/SAQI	2%
Iets anders	16%
Combinatie van instrumenten	7%

51% vindt dat LVS ook vorderingen OTV in beeld brengt, 49% vindt van niet!

Analyse resultaten VISEON

Vraag: Doen OTV-leerlingen het beter op sociaal-emotioneel vlak dan niet-OTV-leerlingen?

Thema VISEON	Scoren OTV-ers beter?
Zorgvuldige werkhouding	Ja
Aangenaam gedrag	Nee
Emotionele stabiliteit	Ja
Sociaal gedrag	Ja
Zelfvertrouwen	Ja
Werkhouding	Nee
Relatie leerling-leerkracht	Ja
Relatie leerling-leerling	Ja
Schoolbeeld	Nee

Verschillen zijn niet significant (te kleine aantallen?)

Analyse resultaten PFS op zomerscholen

- Significant verschil tussen voor- en nameting
- 62% van de leerlingen is vooruitgegaan
- Grootste vooruitgang op items:

Zelfvertrouwen

- Ik kan goed mijn eigen mening zeggen
- Als ik het ergens niet mee eens ben, zeg ik dat
- Ik weet van mezelf dat ik ook moeilijke dingen kan leren

Motivatie

- Als ik een opdracht niet meteen snap, ga ik er juist extra mijn best voor doen

Zelfstandig leren

- Als ik iets niet begrijp, vraag ik om hulp
- Als ik een opdracht moet doen, weet ik hoe snel ik het moet aanpakken

Uitkomsten verdiepend onderzoek

Gesprekken met leerkrachten

- **Groningen:** OTV-IIn scoren beter op de SCOL dan niet OTV-IIn. Resultaten komen overeen met bevindingen van de leerkrachten.
- **Oosterhout:** OTV-IIn gaan vooral vooruit op zelfvertrouwen (vragen stellen) en plezier/motivatie voor school. Wordt niet goed in beeld gebracht door SVL.
- **Almere:** resultaten op het instrument PfS zijn herkenbaar. Vorderingen die gemeten worden komen overeen met de beleving van de docenten. Conclusie docenten: geschikt instrument.

Conclusies (voorlopig)

- Vooruitgang sociaal-emotioneel door OTV is zichtbaar (m.n. internationaal).
- Het is te meten met een LVS, maar het ene LVS lijkt geschikter dan het andere.
- Resultaten LVS komen overeen met beeld van de leerkracht
- Advies voor OTV-projecten: laat het zien!

Tips voor het meten

- Kies een geschikt LVS
- Werk met een begin- en een eindmeting
- Vergelijk de vorderingen van OTV-leerlingen met die van niet-OTV-leerlingen
- Als alle leerlingen deelnemen: vergelijken met andere school met vergelijkbare populatie?
- Bespreek de resultaten met het team: welke vooruitgang zie je zelf a.g.v. OTV en komt dat overeen met beeld LVS?
- Houd rekening met de selectiecriteria van OTV-leerlingen
- Deel de resultaten (borging)!

**Mindmap: welke vorderingen
zien jullie?**

Opdracht

- Welk leerlingvolgsysteem of ander instrument gebruik jij?
- Noem 1 sterk punt van dit leerlingvolgsysteem (ivm OTV): wat maakt het een geschikt instrument?
- Noem 1 aandachtspunt van dit leerlingvolgsysteem (ivm OTV): op welk punt is het instrument minder geschikt?

Dank voor uw input
We nemen het mee in het advies!

Meer info:
Claudy Oomen
coomen@oberon.eu